

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 8,- per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 4 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

De buit van het overwonnen land

MEDITATIE

Ps. 68 : 13, 14

De ark des verbonds, als teken en zegel van Gods ontfermende liefde in Christus, mocht David met grote vreugde opbrengen naar Jeruzalem. In het wonen onder Zijn volk op de berg door Hem verkoren, kwam de Heere de bediening van Zijn genade met steeds meer kracht en heerlijkheid te openbaren.

David zingt van Gods grote daden tot verheerlijking van Zijn naam. En dat doet hem terugdenken aan de weg die de Heere met Zijn volk kwam te houden. Hij onderwijst Israël in de historie van Gods volheerlijke heilsopenbaring en dat raakt de vervulling van Zijn beloften.

Toen Abraham geroepen werd vanuit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, heeft de Heere hem met zijn zaad voor Zijn rekening genomen om te wonen in het door Hem beloofde land.

Door vele boodschappers van goede tijdingen werd gesproken van de grote overwinningen die Jozua mocht behalen in de naam des Heeren. Het klonk door alles heen: „De koningen der heirscharen vloten weg, zij vloten weg.” Zodat de vrouwen er door opgewekt werden de legers te volgen om de buit te delen en van het goede te genieten, waarin Gods goedertierenheid gesmaakt werd. En als vanzelf zongen zij: „De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden”. Het was de buit van het overwonnen land, die het volk mocht ontvangen uit de hand des Heeren.

Hier ontving het zwervende volk van de Heere een thuis. Het was weleer een slavenvolk dat hoogstens geduld werd en in de woestijn al zwervende werd voortgedreven. Dat echt thuiszijn kende het volk niet. Maar nu heeft het volk van de Heere ontvangen een eigen land, een eigen huis en een eigen boomgaard om te genieten van de rust die de Heere vanuit Zijn verbond kwam te schenken.

Wat is het groot een thuiskomen te mogen ontvangen van de Heere. Thuis te zijn in Zijn huis, onder Zijn Woord en bij Zijn volk. Een vriend en metgezel te zijn van allen die de Heere ootmoedig vrezten. Van hart tot hart met elkander te mogen spreken van de wegen des Heeren. Of zijn wij nog thuis in de wereld om op te gaan in de dingen van de tijd. Ja, dan gaat straks een ieder wel naar zijn eigen plaats, maar Gods kinderen gaan naar

huis, worden opgenomen in het huis des Vaders met zijn vele woningen. O wat zal 't heerlijk zijn eeuwig te delen in de buit van het overwonnen land, die door Christus werd verworven.

Om het thuis zijn steeds meer te waarderen, wordt 't Israël op het hart gebonden dat zij weleer lagen tussen twee rijen van stenen en dat onder een zware slavernij.

De tichelstenen die zij in grote getale hadden te bakken voor en achter de tent, werden rechts en links hoog opgestapeld. Zodat het volk gekweld werd door stof en hitte. Niet in staat zichzelf vanuit die ellende op te heffen, het volk was totaal vleugellam geworden. De kinderen werden hen van het hart gescheurd, het volk moest uitgeroeid worden.

Weet u wat het is, vleugellam te zijn, niet in staat te zijn vanuit uw diepe nood op te stijgen tot de Heere om bij Hem te schuilen. U wordt in uw nood en ellende steeds dieper weggedrukt door de kwellingen van Satan en de verdenkingen van het ongelooft. En toch het onaantastbare liden der genade zucht. En dat zuchten tot de Heere is voor Hem niet verborgen. „Ik heb hun zuchten gehoord,” zegt de Heere. „En ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen”.

Bij het gelovig gebruik van het paaslam mocht het volk op de Heere zien, zien op Zijn plaatsbekledend werk, en zie het vleugellamme volk werd gesterkt in de Heere. Ten spijt van de vijand werd het als vleugelen ener duif, zodat het beladen met schatten de gevangenis kreeg te verlaten. Het volk was als het ware één en al vleugel geworden. Vorstelijk trok het volk op deze wonderlijke vlucht door de rode zee en het zong van Gods grote daden. Weg was het stof, de glans van het zilver en het goud der vederen kwam weer boven.

U die zucht, als van de Heere vergeten en verlaten in de diepte van uw ellende, weet toch dat de Heere Zijn volk van deze heerlijke verlossing heeft laten zingen tot uw bemoediging.

Maar als deze heerlijke feestvreugde ook de uwe mag worden, moet u niet denken dat u het vleugellam zijn daarom voor altijd te boven bent. Op de reis naar het beloofde land zonk het volk gedurig weer in onmacht ter neder, door niet te volharden in het kinderlijk vertrouwen op de Heere in afhankelijkheid van Zijn Geest.

Nijkerk

R. Kok

Naar de katechisatie

95

De begrafenis van Christus

Waarom is Christus begraven?

Onze Heidelbergse antwoordt in Zondag 16: „Om daarmede te betuigen, dat Hij waarlijk gestorven is”.

Hier wordt dus gewezen op de zekerheid van Christus' dood. Dit is van grote betekenis ten opzichte van het Middelaarswerk van Christus, dat Hij volkomen volbracht heeft. Want Zijn dood is betaling geweest van de grote schuld en het liden van de straf der zonde, zoals we reeds besproken hebben. „Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren.

Welk een diepe vernedering voor de Borg!

Maar heeft Christus dan ook het verderf van het

graf ondervonden? Neen. En waarom niet? Wel, omdat Zijn lijden niet voortvloeide uit Hem zelf want Hij had geen zonde. Hij is de REINE, RECHTVAARDIGE Mens, uit Wien dus nooit ook de gevolgen van de zonde, de verderfwerkende vloek kon zijn. Wel moest deze op Hem gelegd worden, toegerekend als plaatsvervangende Borg voor de Zijnen.

Zo was het ook met Zijn graflegging.

Heeft Christus Zelf geen verderving gezien naar psalm 16, Hij is wel op de plaats geweest, waar het verderf heerst: het graf! Want dit moest, om de straf der zonde volkomen uit te boeten voor Zijn volk.

Jezus' graflegging laat wel het vreselijke van de zonde zien in haar straf.

Roept het graf niet een innerlijke weerstand op in ons gevoel?

Hoeveel tranen worden geschreid bij het afscheid

VAN DE ADMINISTRATIE

Dankbaar maken wij er melding van, dat, hoewel de grote stroom van hen die het abonnementsgeld van de 6e jaargang betaalden verminderde, de stroom toch nog steeds gestaag voortgaat. Ook gaf het steeds weer verblijdende verrassingen, zodat extra werd ontvangen f 576,— w.o. van een abonné uit Dr. f 100,— (abonnementsgeld inbegrepen). De vele overbetalingen getuigen vaak van de waardering voor ons blad.

Velen spraken de wens uit, dat het spoedig wekelijks zou gaan verschijnen, wat ook wij gaarne zagen, maar of het haalbaar is? Vijf nieuwe abonnees mochten wij tevens weer noteren; aan hen die hiervoor zorgden onze dank. Ook informeerden enkelen over de verschijning van de brochure waarin het gesprokene op onze Ontmoetingsdag 17 april j.l. te Dordrecht gehouden is opgenomen. Mag ik u allen verwijzen naar hetgeen onze Hoofdredacteur erover schreef in het no. van 6 mei j.l.?

D.V. weer tot een volgende maal. Gironummer 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn. v. d. L.

ONTMOETINGSDAG 17-4-71

Binnenkort kan het verslag van het gesprokene op de Ontmoetingsdag van Vrienden van Bewaar het Pand gereed zijn.

U kunt nu reeds uw bestellingen plaatsen door overmaking van de kosten op girorekening 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk. Deze kosten zullen bedragen f 1,60 per ex., voor 10 tot 24 ex. gelijk besteld f 1,50 per ex., voor 25 tot 49 ex. gelijk besteld f 1,40 per ex. en voor 50 of meer ex. gelijk besteld f 1,30 per ex. B.

HET LIED IN DE EREDIENST

Mocht u de brochure van Ds. Tanis nog niet hebben dan kunt u alsnog een of meer ex. krijgen door storting van f 1,60 per ex. op hierboven genoemde postrekening. Gelijktijdige bestelling beperkt de kosten van verzending. B.

BAND EERSTE 5 JAARGANGEN

Het blijkt mogelijk een band voor de eerste 5 jaargangen te leveren tegen de prijs van f 8,50 per exemplaar, te verhogen met kosten van verzending, dus laten we zeggen samen f 9,50. Daarvoor krijgt men dan een linnen band met gouden opdruk op de rug: Bewaar het Pand. De kosten van inbinden komen daar natuurlijk bovenop. Desgewenst kan men zijn verzameling van bladen naar mij toezenden. Ik hoop er dan voor te zorgen, dat ze ingebonden worden. Men kan ook alleen de band bestellen en daarmee naar een eigen binder gaan. Mocht men nummers missen dan kan ik daar mogelijk nog wel in voorzien. Van de meeste exemplaren heb ik er nog wel een paar over.

Wanneer men op een band prijs stelt laat men dan per omgaande het bedrag op mijn postrekening overmaken 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk. Of als men wil, dat ik ook zorg voor het inbinden, laat men dan zo spoedig mogelijk zijn verzameling aan mij zenden. Dit heb ik nodig om te bepalen hoeveel banden er aangemaakt moeten worden. Ik zal veertien dagen na de verschijning van dit nummer wachten en daarna de bestelling plaatsen. Dus men haaste zich.

Ds. G. Blom

nemen van onze dierbaren, wat het lichaam betreft?

Lezen we niet van Jezus Zelf, toen Hij stond vóór het graf van Lazarus: „Jezus weende”? Hoe heeft Hij hier reeds de smarten van het graf doorpeild! Elk graf roept 't als 't ware toe: heden ik en morgen gij!

En de Prediker getuigt: „Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht; want er is geen

werk, noch verzinning, noch wetenschap noch wijsheid, in het graf daar gij heengaat."

Het komt voor ons er dus op aan, de Heere te zoeken, terwijl Hij te vinden is en Hem aan te roepen, terwijl Hij nabij is. Het is nog het liefelijk heden der genade, de welaangename tijd en de dag der zaligheid, om verzoening met God te zoeken en te vinden, in Christus, de enige en volkomen Middelaar en Borg!

Anderzijds predikt Jezus' begrafenis de rijkdom van *troost* voor degenen, die „in den Heere sterven". Want voor hen heeft Christus het graf *geheiligd*. Voor hen is het graf een doorgangspoort tot het eeuwige leven. Alles wat van henzelf is, van het vlees, van de overblijfselen der verdorven natuur, blijft in het graf achter. En wat van God is, als het werk Zijner genade, gaat over dood en graf heen, tot eeuwige heerlijkheid.

Het graf van Gods kinderen „geheiligd". Daarom heeft het zulk een rijke betekenis, dat Christus gelegd werd in een *nieuw* graf, het graf in de hof van Jozef van Arimathea.

Jesaja profeteerde dit. „En men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest." (Zie onze vorige les.)

Jezus' graflegging veroordeelt ook de *crematie*, de lijkverbranding. Men denkt wel deze voor te staan uit hygiënisch oogpunt, maar men schuwt toch in feite het vernederende, het weerzinwekkende van het graf, waarin het ongedierte haar werk doet.

En zouden Gods kinderen ook in dit opzicht van niet begraven te worden, dan *boven* hun Heere willen staan? Volstrekt niet.

Het is ten slotte zeer opmerkelijk, dat onze Heidelbergse in Zondag 16 in haar antwoord op de vraag: „waarom is Hij begraven geworden" het woord gebruikt „*betuigen*". „Om daarmee te betuigen, dat Hij waarlijk gestorven is".

„Betuigen" is meer dan „bewijzen", „verklaren". Het wil zeggen: zorgen, dat de waarheid *bekend* wordt. Weten, verstaan wat Jezus' begrafenis betekent. Hij is de *volkomen* Borg, Die voor Zijn volk Zich heeft willen vernederen tot in het graf, Zich heeft willen laten leggen op de plaats, waar het verderf heerst en de vloek der zonde doorwerkt. O, ondoorgrondelijke liefde!

Wel, m'n waarde catechisant: moogt u het óók verstaan en erin delen?

Wat zal het graf voor u zijn?

Geve de Heere het, dat het eens een doorgangspoort voor u moge zijn tot het eeuwige leven. Maar dan moet u *hier* leren sterven, sterven aan de zonde, aan de wereld, aan uzelf, eer de dood komt en dat nieuwe leven deelachtig worden, dat over dood en graf heengaat. Dat wel kan inzinken door afdwalingen, aardsgedzindheid, het verdorven bestaan enz., maar dat toch door 's Heeren eeuwige trouw zal onderhouden worden, versterkt, al meer gefundeerd langs de weg der ontlediging op het algenoegzame en volkomen Borgwerk van Christus.

Urk.

v.L.

Reisindrucken

9

Een ander punt, dat de aandacht van de synode vroeg, was de naam van de kerken. Dit punt had eerder ook al de aandacht gevraagd. Begrijpelijk. Er zijn kerken, die Free Christian Reformed Churches heten en andere, die een andere naam dragen. Daar ligt een geschiedenis achter, maar een feit is, dat dit geen gewenste toestand is voor hetzelfde kerkverband. Men zoekt naar een gemeenschappelijke naam, die allen bevredigt. En dat is juist de moeilijkheid. De oplossing werd nog niet gevonden, maar lijkt wel dichterbij te komen. Mogelijk, dat een volgende synode tot een beslissing kan komen.

Nog een ander punt was van belang. In ons land is een eenheidsstreven aan de gang, dat alleen maar met grote zorg kan vervullen als een teken van de tijd. In de kerken aan de andere zijde van de oceaan is het anders. Daar voelt men de afstand, die er is tussen hen en andere kerken, die van nederlandse oorsprong zijn, zoals de Christian Reformed Churches. Men zoekt wel eenheid met kerken, waar men geestelijk banden mee heeft.

Het ging op de synode in de eerste plaats om overeenstemming te verkrijgen met een kleine Presbyteriaanse gemeente in Toronto. Daar is predikant een zoon van Ds. Hamstra van Dundas. Deze heeft vroeger tot het kerkverband behoord, maar is later in genoemde gemeente te Toronto predikant geworden. Wederkerig gevoelt men behoefte aan aansluiting. Er zijn nog enkele hinderpalen, die

uit de weg moeten worden geruimd. Besloten werd, dat Ds. Hamstra Jr. in de kerken het woord mag bedienen, wanneer wederkerig eigen predikanten mogen voorgaan in de kerk van Ds. Hamstra. Inmiddels is er al schot in deze zaak gekomen. Ds. Hamstra preekt al in de Canadese kerken. Hij was als gast aanwezig op de classis-vergadering van 22 oktober 1970.

De synode dacht echter niet alleen aan de kerk te Toronto. Het was bekend, dat er op het Prince Edward Island — meer in het noord-oosten gelegen — een aantal kleine gemeenten is, waarmee in geestelijk opzicht nauwe banden bestaan. Het besluit, dat de synode nam, was er ook op gericht om contact met deze gemeenten te zoeken. Later vertelde Ds. Hamstra Sr. mij, dat daar godvrezende mensen wonen en dat er enige jaren geleden een geestelijke opleving is geweest.

Het is treffend te merken hoe de kerken daar een eigen plaats zoeken te behouden en gelijktijdig ook eenheid zoeken met hen, die op dezelfde grondslag staan. De kerken in het vaderland mogen wel een voorbeeld nemen aan de kerken in het nieuwe vaderland.

Het vraagstuk van de zending vroeg ook bijzondere aandacht. Tot hiertoe volstond men er mee de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland financieel te steunen in de zendingsarbeid. Daarnaast had de kerk te Grand Rapids een evangelist werkzaam in Spanje, waarvoor ook veel geofferd werd. Deze evangelist heeft echter de verbinding met de kerken verbroken. Daardoor kwam de vraag naar voren: wat nu?

Uit uitlatingen ook buiten de synodale vergadering kreeg ik de indruk, dat men graag een eigen zendingssterrein zou bezitten. De tegenwoordige regeling van financiële hulp bevredigt niet.

De predikanten Tamminga en Pronk werden aangewezen om een reis naar Zuid-Afrika te maken en plaatselijk een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden, die er zijn. De kerk te Grand Rapids zou de kosten voor Ds. Tamminga voor haar rekening nemen. De kosten voor de andere predikant zouden ten laste komen van de zendingskas.

Kort na de synode zijn beide predikanten per vliegtuig naar Afrika gegaan. Op hun terugreis zijn ze in Nederland geweest en hebben zij een samenspreking gehad met de zendingsdeputaten hier. In de eigen kerken hebben zij van hun reis verslag uitgebracht onder vertoning van dia's, die zij in Afrika gemaakt hadden.

Van een definitieve beslissing heb ik nog niet gehoord. Dat zal wel wachten op de volgende synode. Deze zal van invloed zijn voor de verdere ontplooiing van de zendings-activiteit.

Er kwamen natuurlijk nog meer zaken aan de orde. Ds. Jac. Overduin van Vineland werd benoemd tot afgevaardigde naar de generale synode van de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland, te houden in 1971. En zo was er het een en ander te regelen. Maar dat kunnen we voorbijgaan. Het was slechts onze bedoeling een algemene indruk te geven. Het was ons goed daar te zijn. Vóór het einde van de *vergadering* heb ik nog een enkel woord gesproken om uitdrukking te geven aan mijn gevoelens.

Als je zo'n vergadering meemaakt bemerk je wel, dat de kerk leeft in een wereld vol ongerechtigheid en dat het ook in de kerk niet volmaakt is, maar toch ook, dat de Heere nog wil bewaren bij de waarheid van Zijn Woord.

Het is daar een kleine groep en waakzaamheid is geboden, maar er wordt nog gevonden het besef, dat alleen in het oude spoor voor de kerk verwachting is.

Hiermee nemen we afscheid van de synode. Deze was in één dag afgelopen. De afgevaardigden konden nog bijtijds thuis komen. Behalve natuurlijk die uit de West en uit Grand Rapids en Clifton. Zij konden wel vertrekken, maar pas de volgende dag of later op hun bestemming aankomen.

Het is inmiddels al weer voorjaar geworden. Er zijn weer plannen gemaakt om D.V. ook dit jaar voor enkele weken naar Canada te gaan om de kinderen te bezoeken en gelijktijdig de kerken daar te dienen.

Zo gaat het leven door. Het is een reis door de woestijn. Een ogenblik is er rust en verkwikking, maar dan moet men weer verder trekken. Welgeklukzalig is echter de mens, die door de Heere wordt geleid. Dat is het wonder van Gods genade in Christus. Dan kan men ook zijn reisindrucken weergeven. De grontoon daarvan zal dan zijn: de HEERE is onzer gedachtig geweest.

B.

Nog eens: De Zondvloed 2

Het lag aanvankelijk in onze bedoeling het tweede artikel van Ir. v. d. Graaf over het boek van Prof. Rehwinkel, getiteld *De Zondvloed* slechts verkort over te nemen. Uit vrees dan tekort te doen aan wat deze schrijft willen we in twee gedeelten dit tweede artikel van Ir. v. d. Graaf opnemen. Het vond een plaats in *De Waarheidsvriend* van 12 november 1970.

We geven dus het woord aan Ir. v. d. Graaf: Twee weken geleden heb ik iets van de achtergronden geschetst waartegen het pas verschenen boek van prof. dr. A. M. Rehwinkel, getiteld „*De Zondvloed*", Uitgave Buijten en Schipperheijn, Amsterdam, moet worden gezien. Het heeft te maken met de herwaardering die er momenteel, vooral vanuit Amerika, is van de theorie van Cuvier. Deze heeft — zoals gezegd — allerlei verschijnselen, die momenteel met de zogenaamde evolutietheorie worden verklaard, bevat in zijn zogenaamde catastrofe theorie. Grote catastrofes in het verleden zouden verantwoordelijk zijn voor de veranderingen, die zich in de aardkorst hebben voorgedaan. De gedane vondsten zouden daarop wijzen.

Prof. Rehwinkel volgt in zijn genoemde boek deze theorie. Al noemt hij Cuvier slechts enkele malen, de inhoud van zijn boek is één doorlopende onderstreping van Cuviers opvattingen. De zondvloed is volgens Rehwinkel het grote gebeuren in het verleden geweest, waartoe alle veranderingen in de aardkorst terug te voeren zijn. Daarom wil ik eerst in grote lijnen de inhoud van dit boek weer geven.

Het boek is verdeeld in vier delen. Het eerste deel handelt over de wereld vóór de zondvloed, het tweede over het bijbelse verhaal van de zondvloed, het derde over bewijsmateriaal over de zondvloed buiten de bijbel en het vierde over de wereld na de zondvloed.

Vóór de Zondvloed

De wereld vóór de zondvloed zag er totaal anders uit dan onze huidige wereld, aldus Rehwinkel. Overal was een gelijkmatig zacht klimaat, o.a. tengevolge van een waterdampgewelf, dat zich boven de aarde uitstreekte. In dit verband wijst de schrijver naar Gen. 2 : 5 en Gen. 9 : 13. Met de zondvloed veranderde dit alles. Het waterdampgewelf stortte ineen en werd de voornaamste bron van de wateren van de zondvloed. Tegelijkertijd kwam er een radicale verandering in het klimaat. Zaaing en oogst, koude en hitte, zomer en winter zijn vanaf dit moment in telkens terugkerende regelmaat voorgekomen (Gen. 8 : 22).

Bovendien was de dierenwereld veel bonter geschakeerd dan nu het geval is. Dat wijzen de fossielen uit. We leven daarom nu, na de zondvloed, in een zoologisch veranderde wereld, waaruit al de reusachtigste en wildste verschijnselen zijn verdwenen. De mens leefde voor de zondvloed samen met de mammoet, de rhinoceros, het reuzenhert etc.

Bovendien leefde de mens lang. Daarop wijzen de in de bijbel voorkomende leeftijden uit die tijd. Er was ook sprake van een grootse cultuur. Daarop wijzen zowel de bijbelse gegevens als de archeologische opgravingen. In dit verband draagt de schrijver een schat aan gegevens aan. Maar onder de mensen waren twee lijnen zichtbaar: kinderen Gods en kinderen der mensen (Gen. 4 en 5). De lijn van de kinderen der mensen werd steeds dominerender. De wetteloosheid stak steeds driester de kop op. De culturele decadentie kwam. De mensen aten en dronken, zij huwden en werden ten huwelijk gegeven tot op de dag dat Noach in de ark ging. Met de zondvloed kwam een einde aan de eerste wereld. God strafte haar om haar wetteloosheid en goddeloosheid.

Het bijbelse verhaal van de zondvloed

In het tweede deel van zijn boek gaat Rehwinkel in op de bijbelse gegevens aangaande de zondvloed, waarbij hij ook ingaat op allerlei moeilijke vragen, die ten aanzien van de bijbelse feiten te stellen zijn. Van elke diersoort gingen er twee in de ark. Toch kon de ark al deze dieren bevatten, omdat er in feite veel minder oorspronkelijke soorten aanwezig waren dan er nu diertypen zijn. Kat, leeuw, tijger, panter en luipaard gaan op één oorspronkelijk soort terug.

Verder was het klimaat overal op aarde gelijkmatig, zodat er niet zo'n spreiding van diersoorten was als nu. De verschillende soorten behoeften dan ook geen lange afstand af te leggen om bij de ark

te komen. En gesteld dat dit toch het geval zou geweest zijn, er was 120 jaar voorbereiding aan de ark voor de zondvloed kwam.

De zondvloed was verder wereldomvattend. Water was genoeg aanwezig. Al het water, dat momenteel op aarde aanwezig is, is voldoende om het aardoppervlak, waarop vóór de zondvloed minder bergen en dalen voorkwamen dan nu, geheel te bedekken. Bovendien ging de zondvloed gepaard met geweldige aardbevingen en vulkanische omwentelingen. Met het gevolg dat de bergplooien ontstonden en het gehele aardoppervlak onherkenbaar veranderd werd.

Bewijzen van de zondvloed buiten de bijbel.

In het derde deel van „De zondvloed” draagt de schrijver buitenbijbelse bewijzen aan, die wijzen op een wereldomvattende zondvloed. Allereerst wijst hij op de diverse zondvloedverhalen, die verspreid in de oude literatuur van verschillende volkeren van de wereld voorkomen. Daarin komen treffende parallellen voor met het bijbelse zondvloedverhaal. Uitvoerig wordt b.v. het Babylonische zondvloedverhaal weergegeven, dat onafhankelijk van de Bijbel is ontstaan. De schrijver merkt in dit verband op dat alle natuurmythen een historische gebeurtenis als achtergrond hebben.

Maar ook de geologische vondsten wijzen in de richting van een wereldomvattende vloed. Bij voorbeeld de gemeenschappelijke begraafplaatsen van vissen en andere dieren in spleten op hoge heuvels, zoals die overal op aarde aangetroffen zijn. De skeletten liggen daar soms in grote wanorde door een. Verder noemt hij de olie en steenkoollagen; het plotseling uitsterven van vele prehistorische monsters; de fossielen die her en der gevonden zijn; de bevroren mammoeten in Noord Siberië; de versteende wouden in Egypte, Californië en Arizona.

De geologische tijdtabel

In het laatste deel van zijn boek gaat Rehwinkel in op de zogenaamde geologische tijdtabel, de tabel waarin de verschillende geologische tijdperken zijn gerangschikt. Deze tabel geeft weer hoe de wereld in de loop van ontelbare eeuwen langs de weg van een gecompliceerde evolutie tot stand is gekomen. De schrijver zegt daarvan dat deze geologische tijdtabel bij hem tijdens de studie een „zielsbenauwdheid” te weeg bracht. Hoe moest hij daarmee aan, want „Zijn Woord blijft tot in eeuwigheid”. Bij nader onderzoek kwam hij echter tot de volgende conclusie: „De geologische tijdtabel is geheel gebaseerd op de theorie van de biologische evolutie van het leven, opklimmende van de eenvoudigste prozoöen (ééncellige diertjes, J. v. d. G.) tot de hoogste en meest ingewikkelde vorm die thans bestaat. Maar als van de bioloog geëist wordt het bewijs te leveren voor de veronderstelling dat de lagere levensvormen ook de oudste of het begin van alle leven zijn, dan wendt hij zich prompt tot de geologie en beweert dat zijn theorie waar moet zijn omdat de eenvoudigste en laagste levensvormen altijd in de oudste gesteenten voorkomen. En zo verloopt de redenering in een vicieuze cirkel”. Verder zegt hij: „Zogenaamd jongere gesteenten worden onderaan aangetroffen en gesteenten, die honderden miljoenen jaren ouder verondersteld worden te zijn, liggen daarover heen op een klaarblijkelijk geheel normale wijze zonder enige blij van gewelddadige verstoringen”.

De conclusie, die Rehwinkel (met Cuvier) tenslotte trekt, is dat in de vondsten van de diverse aardlagen een parallelle te ontdekken is met het bijbelscheppingsverhaal.

Tenslotte gaat de schrijver nog in een tweetal hoofdstukken in op de zogenaamde ijstijd. Ook de verschijnselen, die in de geologie hiertoe herleid worden, brengt hij terug op de zondvloed. Het zou te ver voeren hier alle motieven op te sommen. Voldoende is op te merken dat de schrijver gedetailleerd op deze zaak ingaat.

Ir. v. d. Graaf gaat verder met een beoordeling, maar dat moet wachten tot een volgende keer. B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Jullie nemen het mij natuurlijk niet kwalijk, dat ik nog even terug kom op die ontmoetingsdag, die we, als vrienden van Bewaar het Pand, op zaterdag 17 april, met elkander mochten hebben te Dordrecht, in de Christelijke Gereformeerde Kerk aan de Singel.

Het is een dag geworden, die menigeen niet gauw vergeten zal.

De Commissie van Redactie, die deze dag georganiseerd heeft, kan alleen maar van een „wonder” spreken. We wisten niet of er 50 of 500 bezoekers zouden komen. En zie daar, de mededelingen in ons vorige nummer hebben er niet om gelogen, het aantal heeft de gedachten van de Commissieleden ver overtroffen.

We kunnen niet anders dan dankbaar zijn, voor zulk een belangstelling.

De reacties, die we persoonlijk van verschillende bezoekers mochten ontvangen, waren, zonder uitzondering, onverdeeld gunstig! Iemand uit het Noorden vertelde mij zelfs: Ds., als u weer zo'n dag houdt, 't zij waar ook in het land, al moet ik er droog brood voor eten, ik kom weer. Want ik ben er helemaal opgeleefd. Wat er gesproken werd, dat had mijn hart.

Kijk, beste vrienden, zulke woorden doen je toch nog goed. Het is een bewijs, dat onze arbeid niet ijdel is. We hopen daarom, in de kracht Gods, er mee door te mogen gaan.

Je hebt ook al gelezen natuurlijk, dat het in de bedoeling ligt, om al het gesprokene op een eenvoudige wijze uit te geven. Je kunt er dan nog eens over nadenken. En degenen, die niet hebben kunnen komen — en dat zijn er natuurlijk nog veel meer dan er wel geweest zijn — die kunnen er dan ook kennis van nemen.

We hopen dat het gesprokene, wat dan op schrift staat, ook ter harte zal worden genomen. We twijfelen er niet aan, of het geschreven-gesprokene aftrek zal vinden. Maar dat is natuurlijk nog iets anders dan het ter harte nemen.

Men kan natuurlijk een boekje kopen. Voor een paar centen of dubbeltjes ben je eigenaar. Maar als het daarbij blijft, dan kom je er niet veel verder mee. En dat is de bedoeling niet.

We moeten er op bedacht blijven dat we in een tijd van diep verval leven, zoals dit door ons enigermate is betoogd en aangetoond. En de waarachtige bekering, zoals door de oude Ds. Kok daarover is gesproken, blijft een evenzeer noodzakelijke zaak. Ten deze sloten de onderwerpen wel prachtig bij elkaar aan, al hebben wij natuurlijk, een ieder op zijn eigen manier, aan onze gevoelens uiting gegeven.

We schreven zo juist dat we „enigermate” hebben zoeken aan te tonen, dat we in een tijd van diep verval leven. Daar zou natuurlijk nog veel meer over te zeggen zijn geweest. Vooral ook in betrekking tot de jeugd. Doch op zo'n dag ben je altijd aan beperkingen gebonden. Het is ergens ook gelukkig dat men niet alles in één keer zeggen kan, want dan zou er in het vervolg niets meer te zeggen zijn.

Doch nu is er nog heel wat te zeggen. En ik moet zeggen, in velerlei opzicht: Helaas!

Ik denk allereerst aan de buitenkerkelijke jeugd. Dat is de jeugd die niet in de kerk komt. Ze houden alleen de zondag in ere als een vrije dag. Maar dan om hem te besteden, naar eigen genoegen. De wegen zijn daarom op de zondagen overladen met jonge mensen, die overal heengaan, behalve naar Gods huis. Zij gaan naar voetbalvelden, allerleihande uitspanningen, waar men tot allerleihande uitpattingen komt, bioscopen, danszalen, kroegen, ja waar kan men de jonge mensen des zondags al niet vinden. Men verteert veel geld en heeft daarom uiteindelijk nooit genoeg. Doch dat men z'n arme ziel aan de duivel verkocht heeft, daar is men niet op bedacht.

Misschien denkt iemand van jullie wel: Wat hebben wij daar nu eigenlijk mede te maken?

Ik zou zeggen: Stel deze vraag niet al te gauw zo. Want door hebben jullie, jongens en meisjes, ontzettend veel mede te maken. Want diezelfde jongens en meisjes, die je des zondags niet ziet, omdat ze een andere kant uitgaan, die kom je des maandags en de verdere dagen van de week weer tegen. Je komt ze tegen op de scholen en je komt ze tegen op je werk. En dan hebben ze het grootste woord over alles wat ze op de dag des Heeren hebben gehoord en gezien. Dat is dan natuurlijk meer kwaad dan goed. Ja, laten we maar zeggen, dat het allemaal kwaad is. Want als men de dag des Heeren buiten de dienst des Heeren doorbrengt, dan is dat altijd kwaad. Ook al zou men dan nog niets gedaan hebben, wat de wereld goed noemt.

Ik heb natuurlijk hier niet op het oog allerleihande noodzakelijke arbeid, zoals het verplegen van zie-

ken en dergelijke en de verzorging van het vee. Want dat moet doorgaan, ook op de zondag. De bijbel laat hieromtrent geen onduidelijk geluid horen.

Doch we denken aan datgene wat buiten de noodzakelijke zondagsarbeid valt. We behoeven hier verder niet over uit te wijden, want iedere lezer begrijpt wel wat we bedoelen. De mond van de wereldse jeugd loopt over in de week, waar op de zondag het hart vol van is geweest. Ze hebben het over sport en spel. Mooie streken die men heeft bezocht. De omgang tussen jongens en meisjes. Ook tussen lieden van hetzelfde geslacht, maar dan allemaal op een verkeerde manier natuurlijk. Ik hoop dat jullie mij begrijpen, want het lust mij eerlijk niet, om over deze dingen nog meer te zeggen. Alleen het gebruik van verdovende middelen zou ik nog willen noemen. Want dat komt steeds meer „in”. Het gebruik is bij de wet nog wel verboden, doch men laat het oogluikend toe. Ja, men vecht er zelfs voor, om het er door te krijgen, dat men ook ten deze vrij zijn gang kan gaan. Heeft een onderzoek niet uitgemaakt dat $\pm 22\%$ van een aantal jongelui, waarbij men naar deze dingen een onderzoek heeft ingesteld, van verdovende middelen gebruik maakt? Onderschat daarom dit kwaad niet. Want het neemt hand over hand toe. Ja, het vreet voort gelijk de kanker.

Met dat soort jongelui komen onze jongens en meisjes, de gehele week in aanraking. Daar staan ze tussen. Daar leven ze tussen. Daar tussen moeten ze hun eigen houding bepalen. Dat is ontzettend moeilijk. Jongens en meisjes, daar hebben we begrip voor.

Doch wat doen jullie nu te midden van deze „wereld”? We hebben het woord wereld maar tussen aanhalingstekens geplaatst, om daarmee aan te duiden, dat we in dit verband met het woord „wereld” het terrein van de duivel bedoelen. Dus de goddeloze wereldbevolking, waar de duivel de overste van is.

Je kunt drie dingen doen:

A. Je kunt mee gaan doen. Dat is het gemakkelijkst. Dan val je niet op. Dan ben je immers hunner één? Dan ben je een vriend van de wereld. Je hebt dan van de wereld geen last. Want de wereld heeft het hare lief, zegt de bijbel. En dat is de waarheid.

Aan dat „mee gaan doen” zit meestal een proces verbonden. Dit komt niet zo ineens. Neen, dat gaat van lieverlede zo. Langzaam aan. Maar het is dan net als met iemand die op een hellend vlak staat. Het gaat steeds sneller en tenslotte is er geen houden meer aan. Eerst lach je mee. Dan praat je mee. Daarna ga je mee. En tenslotte doe je mee. Eerst word je door je geweten nog wat gewaar-schuwd. Doch die stem wordt tegengesproken. De stem van het geweten wordt daardoor steeds zwakker. Tenslotte zwijgt hij. En dan staat men zo ongeveer nergens meer voor.

Zo zijn er al heel wat jongens en meisjes van de kerk afgeraakt. Men werd „wijzer”, naar men dacht. Men wist het beter dan die ouderwetse vader en moeder. Dat zijn immers mensen die pas komen kijken?

Tot verdriet van de ouders, geeft men dan tegen alles, wat men van huis uit meegekregen heeft, een trap. Men heeft met het kerkverband gebroken. Men komt dan alleen nog thuis om te eten en te drinken en zo nodig, om te slapen en geld te halen.

Het is niet te zeggen, hoeveel verdriet er vanwege deze dingen in menig ouderhart leeft. We herinneren ons een uitspraak van een moeder, die een groot gezin had: Ze zei: Vroeger, Ds., traptten ze op m'n schoot, en nu trappen ze op mijn hart. Ongetwijfeld zullen er ook onder onze lezers zijn, die deze dingen vanuit de praktijk van het leven moeten onderschrijven.

Jongens en meisjes, als jullie dit lezen, denkt dan maar veel aan dat bekende vers, Ps. 119 : 5:

Waarmede zal de jongeling zijn pad,
Door ijdelheeden omsingeld rein bewaren?
Gewis, als hij het houdt naar 't heilig blad.
U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren;
Laat mij van het spoor, in Uw geboon vervat,
Niet dwalen Heer, laat mij niet hulpeloos varen.
Ouders, als u zulke kinderen hebt en er niet meer mee praten kunt, zoekt ze maar veel op te dragen aan de troon van Gods genade. Voor de Heere zijn er gelukkig geen hopeloze gevallen.

De volgende keer nog iets meer.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v. d. Ent

Besprekingen van de heilige oorlog

2. Deze beroemde stad had vijf poorten om er uit en in te gaan, die even zo gemaakt waren als de muren of wallen, te weten onoverwinnelijk. Zodat zij niet overweldigd of geopend konden worden, dan met bewilling en goetvinden van hen die binnen waren.

De namen dezer poorten waren: Oogpoort, Oorpoort, Mondpoort, Neuspoort en Voelpoort.

Andere dingen meer waren er die deze stad eigen waren, welke zo u ze met het vorige verbond, u nog een uitvoeriger voorstelling zullen geven van de heerlijkheid en sterkte van deze plaats.

Zij had een genoegzame voorraad binnen haar wallen en leefde onder de beste, gezegendste en voortreffelijkste wetten, die er toen in de wereld bekend waren.

Er was niet één oproermaker, schelm of verrader binnen in haar. Het waren allen getrouwe en innig aan elkander verbonden mannen. En dat is, gelijk men weet, een zeer grote zaak.

Boven dat alles genoot ze alleszins (zolang ze haar Koning El-Schaddai getrouw bleef) Zijn vriendelijkheid en Zijn bescherming en zij was Zijn vermaak.

Van vermaak wordt hier gesproken. De Schepper had Zijn vermaak met de stad Mensziel, opdat de stad haar vermaak alleen zou stellen in Hem. Om zo langs de ladder van verbondsgehoorzaamheid op te klimmen in de eeuwige heerlijkheid. Want de hemel is de plaats waar God Zijn heerlijkheid meer vertoont dan ergens elders..

In deze tijd was er een Diabolus, een zeer machtige reus, waarvan de stad Mensziel nog geen weet had. Deze verschrikkelijke reus deed een aanval op de vermaarde en vredelievende stad, om die in te nemen en tot zijn eigen woning te maken.

U moet weten dat deze reus koning was van de zwarten, die hem een allerbegeerlijkste Prins vonden, daar hij de enigste was die de zwarten beminne-lijk vond, omdat zij zwart waren gelijk als hij. Wij zullen met uw verlof eerst een weinig spreken over de afkomst van deze Diabolus. En daarna over zijn overmeesteren van deze befaamde stad. Deze Diabolus is waarlijk een groot en machtig vorst, die heel veel weet te presteren in het rijk der ongerechtigheid. Hij is arm en bedelachtig. Verstaat de helse kunst van stelen en roven zoals er geen tweede is.

Aangaande zijn oorsprong heb ik u het volgende te melden: Hij was eertijds één van des Konings El-Schaddai's knechten, door Hem zelf daartoe gemaakt, opgenomen en gesteld in de allerhoogste en machtigste plaats. Ja hij was tot zulk een hoogte verheven, als één der voornaamste Zijner onderdanen. Hij was moet u weten, gemaakt tot een zoon des dagers, tot een morgenster, die Gods lof had te verkondigen. Bezat een zeer schone plaats, die hem veel heerlijkheid en glans toebracht in het onderhouden van de geboden des Heeren.

Zich aldus in grootheid en eer verhoogd ziende en naar hoger staat en trap strevende, peinsde hij bij zichzelf hoe hij als een heer over alles mocht verheven worden en het bestuur alleen hebben onder El-Schaddai.

Maar deze heerschappij bewaarde de Koning El-Schaddai voor Zijn Zoon. Ja, had Hem die alreeds gegeven.

Dus beraadslaagde hij met zichzelf wat hem in deze te doen stond. Daarna gaf hij zulks zijn metgezellen te kennen, die daarin met hem overeenstemden. In het kort, zij kwamen tot het besluit des Konings Zoon aan te vallen en te verderven, opdat de erfenis hunner werd.

Toen nu dit verraad zo vastgesteld, de tijd daartoe bepaald en het woord gegeven was, kwamen de opstandelingen bijeen en ondernamen de aanval. Geen wonder dat de Koning en Zijn Zoon, die niet anders dan alle gangen van Zijn onderdanen zien kan, zowel uit innige liefde voor Zijn Zoon, als voor Zichzelf, deze opstandige beweging terstond bemerkte. Grotelijks getergd en beledigd door hetgeen Hij aanschouwde, werd Hij door Zijn deugden aangespoord handelend op te treden.

En wat Hij derhalve deed? Wel Hij ving hen ter rechtertijd, in de eerste beweging die zij maakten, om hun plan te volvoeren. Sprak tot hen vanuit de Goddelijke autoriteit van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid van het verraad en de schrikkelijke rebellie en samenzwering, die zij hadden voorgenomen en nu in het werk wilden stellen.

Wierp hen onmiddellijk uit alle plaatsen van vertrouwen, voorrecht, eer en bevordering om hen te verbannen uit Zijn hof en te werpen in de put des afgronds. Waar zij met ketenen geboeid, nimmer de minste gunst van Zijn hand te verwachten hebben, maar moeten blijven onder het oordeel hun bereid en dat voor eeuwig en altoos.

Zij evenwel, aldus uit alle plaatsen van vertrouwen, voordeel en eer gestoten zijnde, en wetende dat zij de gunst van hun Vorst voor eeuwig hadden verloren, wilden bij hun voorgaande hoogmoed alle boosheid en woede voegen tegen El-Schaddai en Zijn Zoon, die zij maar konden.

Door het beginsel der gerechtigheid niet te bewaren, is het beginsel der ongerechtigheid aangenomen. En daarin brandt het helse vuur, wat hen doet sidderen voor God.

Wat is het groot dat de goede engelen tot roem van Gods verkiezende liefde branden van liefde tot God om Hem te dienen en uitgezonden worden tot dienst van Zijn volk.

Nijkerk

R. Kok

Boekbespreking

OORLOG EN VREDE
EVOLUTIE
KERK EN REVOLUTIE

Zo luiden de titels van drie gespreksfolders geschreven door respectievelijk Ds. L. A. Klootwijk, Ir. J. v. d. Graaf en Drs. J. H. v. d. Bank.

De folder „Oorlog en Vrede“ (nr. 13) gaat in op het brandende probleem van de huidige bewapeningswedloop. Nr. 14 „Evolutie“ is oriënterend en geeft in kort bestek veel. De derde folder „Kerk en Revolutie“ (nr. 15) behandelt de vragen, die heden ten dage aan de orde komen in verband met allerlei revolutionaire bewegingen.

Achter elke folder is een aantal discussie-vragen opgenomen, alsmede een korte literatuurlijst ter nadere informatie.

De prijs is 50 ct. per stuk (bij aantallen korting). Te bestellen per giro op postrekening 980.980 t.n.v. Inwendige Zending, J. v. Oldenbarneveltlaan 10, Amersfoort, met vermelding van aantal en nummer.

Waarom nog kerkewerk?
door Drs. B. J. Wiegeraad

In deze brochure zijn op eenvoudige wijze weergegeven de hoofdlijnen van het boek van Prof. Dr. H. Jonker, getiteld „Leve de kerk“, waarin deze hoogleraar het opneemt voor het kerkewerk van predikanten, ouderlingen en diakenen. Aan het eind van elk hoofdstuk is een aantal gespreksvragen toegevoegd.

Op blz. 18 wordt de catechese een taak van de ouders genoemd. Waar blijft dan het ambtelijke gezag?

Op blz. 28 vinden we een samenvattend antwoord op de vraag „waarom nog kerkewerk?“. Het is een leerzame brochure, die f 2,— kost.

B.

Zakenman, 41 jaar met zoon, 13 jaar
Chr. Gereformeerd, zoekt

NETTE HUISHOUDSTER

leeftijd pl.m. 35 jaar
liefst Chr. Gereformeerd of Geref. Gemeente
in het westen des lands

Brieven met ref. aan het bureau van dit blad

Wie heeft voor mij een

**KAMER MET KOOKGELEGENHEID
IN APELDOORN OF DIRECTE OMGEVING?**

Anneke Breman, Javastraat 32, Alphen
a.d. Rijn, Tel. 01720-2931.

Durft U het niet aan met de moderne
vermageringsmiddelen?

Onze veilige, doeltreffende
VERMAGERINGSKRUIDEN
brengen Uw gewicht op natuurlijke wijze
weer op peil!

Kuur voor een maand f 6,95
(alle kosten inbegrepen)
DROGISTERIJ SIKKING
BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM
Tel. 023-312882 - Giro 190609

Loof de HEERE, mijn ziel, en al wat binnen
in mij is, Zijn Heilige Naam.

Zo de Heere wil en wij leven, hopen wij 20
mei a.s. met onze kinderen en kleinkinderen
te gedenken, dat God ons 40 jaren door de
band des huwelijks heeft verbonden.

M. Ramp

J. H. Ramp-Mast

Vestaplein 42, Wormerveer

Vlaardingen

JOHANNES CALVIJNSCHOOL

Claudius Civilislaan 30.

Wegens uitbreiding vragen wij m.i.v. 1 aug.
a.s. of z.s.m. daarna een 8e

ONDERWIJZER(ES)

Gegadigden dienen lid te zijn van de Ned.
Herv. Kerk (Ger. Bond), Chr. Ger. Kerk,
Ger. Gem., e.d.

Moderne, prachtig gelegen school.
Eventueel oriënterend bezoek wordt zeer
op prijs gesteld.

Inf. bij en soll. aan het h.d.s. L. Vogel, Fa-
zantlaan 2, Vlaardingen, tel. 010-346530
(school) en 010-346522 (huis).

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes
(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden
wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

**GEREFORMEERDE BIJBEL STICHTING
TOT HANDHAVING VAN DE
STATENVERTALING**

Streekmiddag D.V. 22 mei 1971 in het Kerk-
gebouw van de Gereformeerde Gemeente te
Middelburg, Segeerstraat, uitgaande van de
Ger. Bijbel Stichting tot Handhaving van de
Statenvertaling. Om meerdere bekendheid
aan het werk der Stichting te geven zullen
de volgende sprekers voorgaan:

ds. J. P. Verkade
van Nieuwe Tonge
ds. C. Hegeman
van Tholen
ds. J. Catsburg
van St. Maartensdijk
ds. L. Gebrad
van St. Philipsland
Aanvang 14.00 uur.

Het districtsbestuur

DORDRECHT

DS. BALTHAZAR LYDIUSSCHOOL VOOR MAVO
Singel 28

Het Bestuur van de Vereniging voor Chr. onderwijs op Reform. grondslag
te Dordrecht vraagt voor bovenstaande school m.i.v. 1 augustus a.s. een

LERaar

Volledige weektaak. In het bezit van of studierend voor akte Frans.

Mooie kans voor jonge collega zich bij het MAVO in te werken.

Desgewenst alleen lessen in de brugklassen.

Gegadigden dienen te behoren tot de Ger. Gem., Ger. Gem. in Ned., Chr.
Ger. Kerk, Oud Ger. Gem., Ned. Herv. Kerk (Ger. Bond).

Sollicitaties aan de secretaris: L. Alderliesten, Keplerweg 54, Dordrecht,
Tel. 01850-32069.

Inlichtingen bij de directeur: C. J. Hartog, Valeriusstraat 3, Dordrecht.
Tel. huis 01850-36156, tel. school 01850-42020.